

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індосвропейських мов

***“Сучасні проблеми германського та романського
мовознавства”***

Матеріали

***третьої Всеукраїнської науково-практичної
заочної конференції***

Рівне

2015

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції, 23-24 квітня 2015 року, Рівне. – 263, [2]с.

До збірника увійшли матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Деменчук Олег Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоевропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2015 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Л. В. Мороз, О. В. Кисляк

м.Рівне

ЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ РОМАНА БЖЕСЬКОГО ДЛЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ІСТОРИЧНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

У статті на основі історико-біографічної літератури, деяких документів та джерел особового походження висвітлюється життєвий шлях (переважно чернігівської доби), аналізується історико-публіцистичний доробок маловідомого діяча національно-визвольного руху, уродженця Чернігівщини Р. Бжеського (1897 – 1982). Кожний, хто вивчав історію Української революції на рівні персоналій, не міг не помітити такого явища: серед постатей діячів визвольних змагань практично вся увага віддається представникам соціалістичних, лівих партій.

Роман Бжеський з юних літ ідентифікував себе українцем. У гімназійні роки увійшов до таємної молодіжної організації «Братство самостійників» (до неї належали також Павло Тичина, Василь Елланський, які пізніше вийшли з неї). Тоді ж познайомився з Євгеном Онацьким, Валентином Отамановським, Миколою Міхновським. Сповідуючи ідею незалежності України, з 1917 року поринув у вир політичної та воєнної боротьби. Був одним із організаторів у Чернігові українського полку ім. гетьмана П.Дорошенка — керував культурно-політичною частиною полку. У червні 1917 року на Другому військовому з'їзді у Києві запропонував підняти повстання проти Росії, проти чого рішуче запротестували Симон Петлюра та Микола Порш. За уповноваженням Української Центральної Ради як повітовий інспектор організовував державну діяльність спочатку у Кролевці, згодом – у Літині на Вінниччині. Працював урядовцем у загальному департаменті Генерального секретаріату внутрішніх справ. Коли більшовицькі війська під командуванням Муравйова рушили на Київ, в час більшовицького повстання у Києві Роман Бжеський вступив до Першого Куреня Січових стрільців і в складі сотні Василя Кучабського хоробро захищав столицю. Після окупації Києва більшовиками повернувся на

Чернігівщину, де в березні 1918 року став одним з організаторів антибільшовицького повстанського загону. Після повернення до Києва знову працював урядовцем Міністерства чужоземних зносин в урядах Центральної Ради та Гетьманату. Навесні 1918 р. їздив як уповноважений від уряду України до Москви на дипломатичні переговори з Г. Чічеріним, Левом Караханом. За гетьманування Павла Скоропадського був активним членом партії хліборобів-демократів, разом з Д. Донцовим та М. Міхновським [3,124].

Після поразки Визвольних змагань й арешту більшовиками у 1920 році Бжеський втікає на Волинь й поселяється в Крем'янці. Працює директором української книгарні повітового товариства «Просвіта». Засновує таємні навчальні гуртки, у яких за підпільною системою «трійок» проводить заняття з українознавства, загальної та політичної освіти. Особливу увагу акцентує на вивченні націоналізму за Д. Донцовим. Освітній курс тривав 3-4 роки. Більшість з понад 50 осіб, які навчалися у цих гуртках, пізніше загинули в боротьбі за незалежну Україну.

У цей час Бжеський декілька разів нелегально переходить на територію радянської України, зустрічається зі своїми друзями, не раз потрапляє до тюрми. За власним свідченням, за період з 1917 року до 1939 року він був 17 разів зарештований, отримав кілька присудів смерті. У 1934 році став одним з перших в'язнів польського концтабору в Березі-Картузській. Після приєднання Західної України до СРСР у 1939 році Р. Бжеський разом з дружиною Надією переїздить до Кракова. Та в 1941 році Бжеські знову повертаються до Крем'янця.

Роман Бжеський – плідний і талановитий літератор, історик, публіцист і, навіть, художник за покликанням (навчався в школі Г. Нарбути).

Бібліографія його праць, на жаль, неповна, зібрана та дбайливо видана зусиллями Надії Бжеської, налічує 128 позицій: Роман Бжеський. Бібліографія друкованих праць// Уклала Н.Бжеська. – Торонто, 1988. – 44 с. У своїх публікаціях він використовував близько 15 псевдонімів. Найвідоміші

з них: Гармаш, Дажбожич, Десняченко Роман, Задеснянський Роман, Задніпрянський Роман, Мазепинець Іван, Млиновецький Р., Орликівець Р., Роберт Паклен, Характерник.

Роман Бжеський активно працював у редагованому Дмитром Донцовим «Літературно-Науковому Віснику», друкуючи на його сторінках вірші, статті, спогади «Згадки з минулого. 1916-1921 роки». На прохання культурної референтури ОУН, яку очолював поет Олег Ольжич, він готував політико-освітню літературу для похідних груп ОУН.

1941 року Роман Бжеський повертається з Кракова до Крем'янця і з 1942 року стає заступником редактора газети «Волинь», яка виходила в Рівному під час німецької окупації (09.1941 р. – 01.1944 р.) під редакцією Уласа Самчука до його арешту німцями у 1943 році. Газету творили графік Ніл Хасевич, журналісти О. Давен, Л. Чаплей, Олег Штуль, у ній друкували свої твори Юрій Горліс-Горський, Євген Маланюк, Олег Ольжич, Олена Теліга та інші українські поети й письменники, політичні й громадські діячі.

1943 року Р. Бжеський на запрошення Ольжича разом із родиною виїхав до Праги, де працював на замовлення видавництва УНО, збирав матеріали для нових публікацій в бібліотеках та архівах. Там були написані такі твори, як «Історія українського народу», «Біла книга. Національна і соціальна політика советів на службі московського імперіалізму» [1, 23].

Після Праги Роман Бжеський, пройшовши з родиною через табори для переміщених осіб, на декілька років осів у Мюнхені (1946 — 1950 рр.), після чого на постійно переїхав до США, де мешкав у Детройті. Мюнхенський та детройтський періоди його літературної та публіцистичної діяльності були надзвичайно плідними. Видані ним в умовах матеріальної скрути журнали, серії та книжки, багато з них на циклостилї, порушували засадничі теми української історії, політики, культури, літературознавства. Він автор ґрунтовних досліджень про Т. Шевченка, Л. Українку, І. Мазепу, М. Куліша, М. Хвильового та інших видатних постатей, нарисів з історії українських

визвольних змагань, курсів з українського націоналізму, публікацій про голодомор в Україні.

Помер Роман Бжеський 4 квітня 1982 році в Детройті, проживши плідне і надзвичайно працювате життя. Похований на православному цвинтарі в Баден-Бруку.

Академік Ярослав Дашкевич – один із перших дослідників життя і діяльності Романа Бжеського, вважає: «Ця людина і її творчість не заслуговують на забуття» [4, 125].

Документальна спадщина Романа Бжеського, згідно волі його дочки Маргарити Бжеської-Андрасе, передана в Україну та розділена між двома організаціями. Архів передано на зберігання до Центру дослідження визвольних рухів, а бібліотеку, в липні 2014 року, передано на зберігання до Центрального державного архіву зарубіжної україніки.

Отже, творчість Романа Бжеського заслуговує на одне з найпочесніших місць в спадщині української літератури, так як саме він відстоював права українців та захищав українську державу від нападів загарбників. Його творчість є новою віхою в українській літературі, адже саме він розкривав у своїх творах таємниці антирадянської політики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бжеська Надія: Роман Бжеський. Бібліографія друкованих праць.- Торонто, 1988. – 44 с.
2. Мірчук П. Трагічна перемога / П.Мірчук. – Торонто, 1954. – С. 8.
3. Кедровський В. Обриси минулого: Деякі останні діячі-українофіли напередодні революції 1917 року / В. Кедровський. – Нью-Йорк; Джерсі-Сіті, 1966. – 245 с.
4. Дашкевич Я. Роман Бжеський: життя й історико-публіцистична діяльність / Я. Дашкевич // Українські проблеми. – 1998. – № 1. – С. 122 – 127.
5. Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури / Я. Дашкевич. – Львів, 2006. – С. 500 – 506.

6. Сварник Г. Загадковий «вістниківець» Роман Бжеський: листи до Дмитра Донцова / Г. Сварник // Українські проблеми. – 1997. – № 2. – С. 144 – 150.

Л. В. Мороз, Н. В. Шкода

м.Рівне

СЮЖЕТНО – КОМПОЗИЦІЙНІ НОВАЦІЇ – ПРОВІДНИЙ ЧИННИК ЖАНРОВОГО РОЗВИТКУ ХУДОЖНІХ ЖИТТЄПИСІВ

Побудова художніх біографій відзначається розмаїттям композиційних прийомів і оригінальністю авторських знахідок у розвитку сюжету. Щодо цього сучасні художні життєписи зовсім не відрізняються від інших різновидів красного письменства з їх постійним пошуком нових форм і засобів зображення. Враховуючи особливу значимість сюжетно – композиційних новацій для збагачення генетики біографічних полотен, ми вирішили дослідити характерні напрями таких пошуків з урахуванням їхньої продуктивності сюжетно – композиційної структури біографічних творів, що впливають із зображення подій, як елементів окремого, біографічного часу. Зміст поняття такого часу детально опрацьовано у дослідженнях М. Бахтіна та його послідовників. Як відомо, провідним у системі розмежування часів, за М. Бахтіним, є поняття хронотопа – «...сутнісного взаємозв'язку часових і просторових відносин, художньо засвоєних у літературі» [3, 234]. Учений вважав, що поняття хронотопа найдоцільніше застосовувати для встановлення особливостей розвитку дії у певному художнього творі: «У літературно – художньому хронотопа має місце злиття просторових і часових ознак в осмисленому й конкретному цілому. Час тут згущується, ущільнюється, стає художньо – наочним, а простір інтенсифікується, втягується до руху часу, сюжету, історії. Ознаки часу розкриваються в просторі, і простір осмислюється та вимірюється часом. Таким перетинанням і злиттям ознак характеризується художній хронотоп»

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бігунова С. А., Зубілевич М. І. The Non-Verbal and Verbal Components of Etiquette in Virtual Communication	6
Білоус Т. М. Процеси оптимізації міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії в контексті сучасного діалогу культур	13
Войтенко І. Г. Мовленнєво-етикетний стереотип у англomовному політичному та економічному дискурсі	17
Воробйова Л. М. Семантика слова: психолінгвістичний аспект	23
Ногачевська І. О. Проблема мовної особистості у контексті творчої діяльності	31
Романюк С. К. Мовленнєвий вплив як прагмалінгвістична проблема.....	37
Самборська І. М. Изучение семантики слова: когнитивно-прагматический аспект.....	44

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бігунов Д. О. Конфлікт у художньому дискурсі	49
Валько О. В. Тлумачення терміну “емфаза” у мовознавчих студіях	53
Верьовкіна О. Є. Коментар автора в оповіданнях Р.Дала.....	57
Вєтрова І. М. Лексико-семантичне поле “рух” в англійській та українській мовах.....	63
Вовчук Н. І. Коннотативність поетических новообразований.....	67
Воробйова І. А. Способи утворення оказіональних антропонімів у романах Террі Пратчетта.....	72
Дзюман І. І. Проблема системного вивчення ідіоматичних виразів.....	78
Івашкевич Е. Е. Особливості перекладу О.Логвиненком роману Дж.Д.Селінджера із використанням стратегії «суто авторський переклад».....	82

Касаткіна-Кубишкіна О. В.

До питання структурно-семантичних та граматичних особливостей фразеологічних одиниць з колірним компонентом..... 88

Корженевська О. В.

Комунікативно-прагматичні аспекти вивчення юридичних текстів..... 92

Мороз Л. В., Кисляк О. В.

Значення творчості Романа Бжеського для розвитку сучасного історичного процесу в Україні 99

Мороз Л. В., Шкода Н. В.

Сюжетно – композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів..... 103

Приходько В. Б.

Інтертекстуальність та переклад 107

Сербіна Т. Г.

Народна афористика в газеті як елемент мовної гри 111

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антоненко Н. Є.

Listening: Problems and Solutions 118

Антюхова Н. І.

До проблеми становлення творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземних мов 124

Богачик М. С.

Системотвірні чинники процесу засвоєння англійських комп'ютерних неологізмів студентами педагогічного університету 140

Бойко Н. Г.

Використання пісенного матеріалу у формуванні комунікативної компетенції школярів на уроках іноземної мови..... 144

Джава Н. А.

Gruppenlesen mit vier Strategien – reziprokes Lernen und Lehren 151

Зубілевич М. І., Бігунова С. А.

Природа виникнення та класифікація порушень граматичної правильності англійської писемної комунікації 154

Кіндрат Н. П.

Використання можливостей інтернету при дистанційному навчанні..... 158

Кочубей О. С.

Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою..... 165

Моргачова І. В.

До проблеми становлення професійної компетентності майбутніх юристів..... 174

Мороз Л. В.

Polemik: Bildung gegen Ausbildung..... 180

Мороз Л. В., Новосад Н. І.	
Die Stunde der Individualität in der Pädagogik.....	186
Мороз Л. М.	
Педагогічна інтерпретація філософії виховання німецькими просвітниками.....	190
Перішко І. В.	
Аспекти необхідності підготовки майбутніх маркетологів до іншомовного спілкування для туристичної діяльності.....	193
Трофімчук В. М., Дуброва А. С.	
Рациональне використання рідної мови під час навчання іноземної.....	197
Федоришин О. П.	
Формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови на початковому етапі.....	200

СЕКЦІЯ 4. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Байло Ю. В.	
Транстермінологізація англійських термінів військової справи.....	204
Деменчук О. В.	
Perception Vocabulary in English, Polish and Ukrainian: a Cognitive-Onomasiological Approach.....	206
Замашна С. М.	
Особливості комунікативної поведінки англійського й українського народів.....	215
Івашкевич Е. З.	
The Structure of Social Intellect of the Person.....	222
Калініченко М. М.	
Творчість Емілі Дікінсон в дискурсі популярної жіночої літератури Сполучених Штатів першої половини ХІХ сторіччя.....	225
Константинова О. В.	
Двокомпонентні термінологічні словосполучення англійської термінології оподаткування.....	227
Михальчук Н. О., Чала Ю. М.	
Особливості впливу французьких запозичень на динаміку лексичної системи англійської мови.....	233
Ярута Н. П.	
Особливості нових лінгвістично-політичних досліджень в Україні.....	248
Яцюрик А. О.	
The study of productive or “problem” thinking.....	256
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ.....	260